

# PROJEKTFORSLAG TIL GRØNNE PROJEKTER 2020



## UDKAST

til kommentering på Det Grønne Råds møde  
onsdag den 27. november 2019

# Grønne Projekter 2020

## Indholdsfortegnelse

<b>1. Indledning</b> .....	<b>3</b>
1.1. Projekterne.....	3
1.2. Processen for Grønne Projekter 2019.....	3
<b>2. Grønne Projekter 2020</b> .....	<b>4</b>
<b>3. Projektbeskrivelser 2020</b> .....	<b>6</b>
3.1. Naturgenopretning og naturpleje.....	6
3.1.1. Naturpleje af privatejede gravhøje.....	7
3.1.2. Pilotprojekt: Plej dit vandhul og skab mere natur - fortsætter.....	8
3.1.3. Mere natur i private naturprojekter .....	9
3.1.4. Skæring Børneskov – fordi Grønne Børn bli’r Grønne Voksne.....	10
3.1.5. Mere biodiversitet i Aarhus Kommunes skove .....	11
3.1.6. Pilotprojekt: Afgræsning af små arealer med får.....	12
3.1.7. Naturpleje af værdifulde private naturområder.....	13
3.1.8. Opstart af nye græsningslaug .....	14
3.1.9. Pulje til naturtiltag i kommunale planer og projekter .....	15
3.1.10. Pilotprojekt: Afbrænding som naturpleje .....	16
3.2. Tilgængelighed og friluftsliv.....	17
3.2.1. Stier og friluftsliv i åbent land.....	18

## 1. Indledning

En grøn kommune med masser af muligheder for et aktivt friluftsliv kræver en indsats. Heldigvis er der mange gode idéer til, hvor og hvordan vi kan pleje og genoprette naturen med tilhørende forslag til, hvordan vi forbedrer adgangen til den. Aarhus Kommunes "Grønne Projekter" støtter en række af idéerne, og projekterne, der forventes realiseret i 2020, er samlet i dette katalog.

### 1.1. Projekterne

Grønne Projekter har fokus på naturforvaltnings- og friluftspjeker. Kommunen har et ønske om at igangsætte projekterne i samarbejde med borgere, foreninger, organisationer m.fl. så vi får borgerinddragelse og lokal forankring.

Byrådet har som mål at opnå mere og bedre natur samt bedre adgang til rekreative oplevelser i det åbne land.

Projekterne dækker over en bred vifte af konkrete indsatser i Aarhus Kommune og byder på en variation af nye tiltag indenfor naturpleje, nye naturarealer, mere viden om hvordan biodiversiteten kan hjælpes på vej samt bedre adgangsmuligheder til naturoplevelser og friluftaktiviteter for en sund hverdag.

## 2. Grønne Projekter 2020

<b>Grønne Projekter 2020</b>	
<b>Naturgenopretning og naturpleje</b>	<b>Beløb i kr.</b>
3.1.1. Naturpleje af privatejede gravhøje	40.000
3.1.2. Plej dit vandhul og skab mere natur - fortsætter	200.000
3.1.3. Mere natur i private naturprojekter	160.000
3.1.4. Skæring Børneskov – fordi Grønne Børn bli'r Grønne Voksne	100.000
3.1.5. Mere biodiversitet i Aarhus Kommunes skove	75.000
3.1.6. Pilotprojekt: Afgræsning af små arealer med får	40.000
3.1.7. Naturpleje af værdifulde private naturområder	410.000
3.1.8. Opstart af nye græsningslaug	50.000
3.1.9. Pulje til naturtiltag i kommunale planer og projekter	125.000
3.1.10 Pilotprojekt: Afbrænding som naturpleje	50.000
<b>Friluftsliv</b>	<b>Beløb i kr.</b>
3.2.1. Stier og friluftsliv i åbent land	150.000
<b>Sum</b>	<b>1.400.000</b>

Skema 1: De udvalgte forslag til projekter og puljer til realisering i 2020

Der er samlet afsat 1.4 mio. kr. til Grønne Projekter hvert år. Skemaet ovenfor viser de udvalgte projekter og puljer samt det tildelte støttebeløb. Projekterne skal gennemføres i 2020.

Det er afsat midler til samarbejde med Markvildtslagenes medlemmer til etablering af nye vandhuller, der kan fungere som bindeled mellem naturarealer eller til naturpleje af vandhuller, hvor naturkvaliteten bliver forøget. Midlerne i NaturPlus støtter projekter, der giver ny natur eller bedre natur i forbindelse med lodsejeres naturprojekter.

Biodiversiteten i de kommunale skove forøger vi, ved at afsætte midler til at genetablere de naturligt forekommende lavninger med vand. Det giver nye levesteder og -vilkår og større variation i skovens natur. Ligeledes støtter vi konkret Skæring Skole med at øge biodiversiteten på deres arealer, så de samtidig får et udendørs rum til at lære elever og andre om biodiversitet, klima mv.

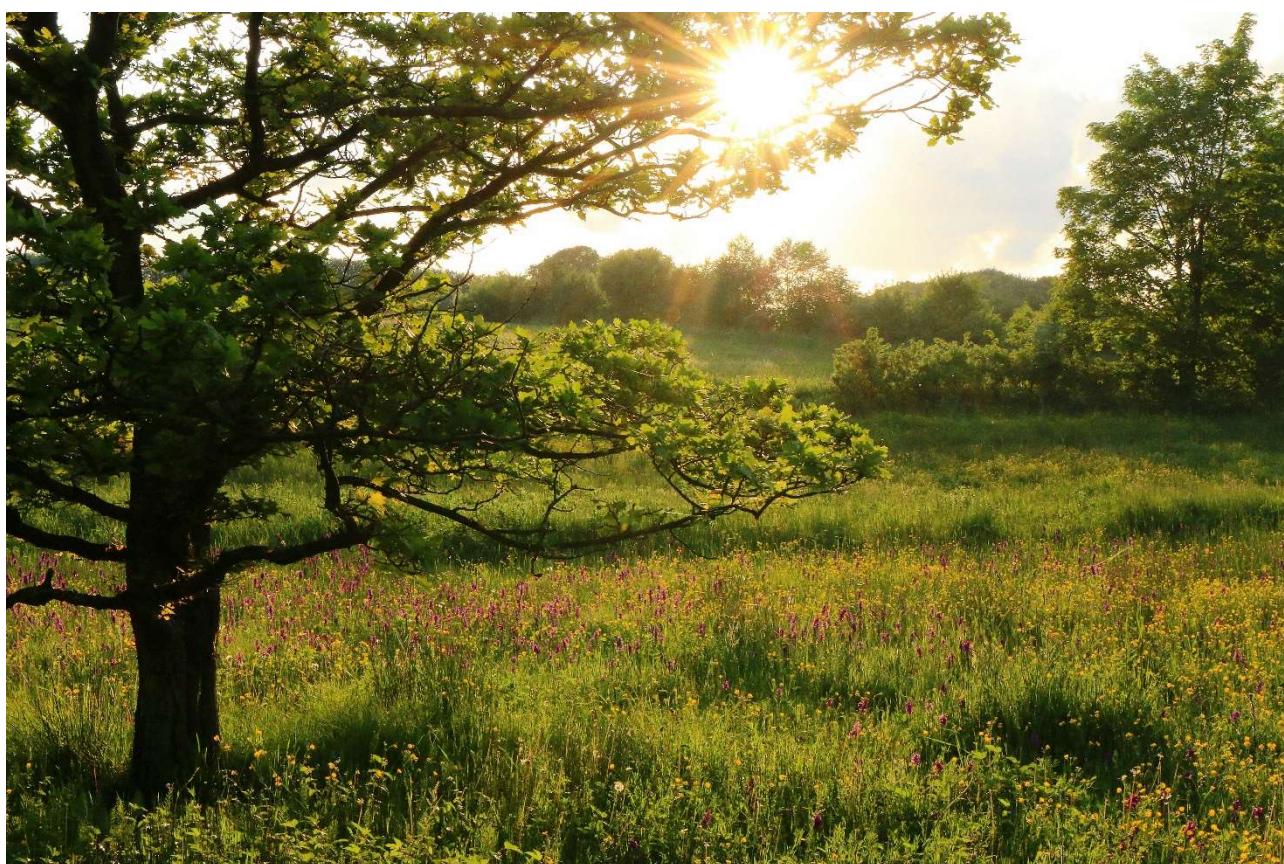
Naturkvalitetsplanens mål om at skabe mere og bedre natur skal realiseres gennem Grønne Projekter, så her er afsat midler til naturpleje af værdifulde naturområder på private arealer, mere sammenhængende natur og mere natur i agerlandet gennem planer og projekter i kommunen.

Desuden fortsætter samarbejde med de frivillige, der foretager naturpleje i samarbejde med kommunen i form af kogræsserlaug, høslætlaug mv.

Forbedring af borgernes friluftsliv støttes via forbedring af borgernes adgang til naturen og andre tiltag i f.eks. Fællesrådene.

## 3. Projektbeskrivelser 2020

### 3.1. Naturgenopretning og naturpleje



### 3.1.1. Naturpleje af privatejede gravhøje



*Et velplejet fortidsminde står flot i landskabet.*



*Træer og buske slører gravhøjen og kan samtidig være ødelæggende for højen, både når træer vælter i storm eller ved røddernes ødelæggende virkning på fortidsmindet*

#### **Relation til planer**

Kommuneplan 2017

Naturkvalitetsplan 2013-2030

#### **Projekt**

Gravhøjene er en del af vores fælles kulturarv. Gravhøje har bedst af, at der kun vokser græs på dem, dvs. ingen træer, buske eller krat. Dette skyldes, at træerødder kan ødelægge de genstande, der kan ligge inde i højen. Hvis træerne vælter, så deres rødder trækkes op, kan det også ødelægge fortidsmindet. Derudover kan buske og krat skygge det beskyttende græsdække på højen væk, så jord kan skylles væk af regn eller tiltrække dyr, som graver huler i højen. Derfor er det vigtigt at fjerne træer, buske og krat.

Fredede fortidsminder på kommunalt ejede arealer skal plejes af kommunen. For fortidsminder på privatejede arealer kan kommunen vælge at pleje dem. Aarhus Kommune ønsker at bidrage til pleje af værdifulde privatejede gravhøje. For at sikre at gravhøjene bevares, er det vigtigt at fjerne uønsket bevoksning.

Formålet er at fremme en lav og slidstærk vegetation, som forebygger erosionsskader og sikrer gravhøjens synlighed i landskabet.

#### **Baggrund for projektet**

I Aarhus Kommune har vi mange fredede fortidsminder, og langt de fleste er gravhøje. De har eksisteret i flere tusinde år og kan indeholde sjældne genstande og informationer om vores fortid.

Moesgaard Museum har på kommunens vegne ført tilsyn med de fredede fortidsminder i Aarhus Kommune. Tilsynet viste, at en lang række af de fredede gravhøje har brug for pleje, da træer, buske og krat er ved at ødelægge højerne.

Der gives midler til pleje på specielt værdifulde gravhøje, til førstegangspleje og viden om lodsejers egen videre pleje.

#### **Økonomisk ramme**

40.000 kr.

#### **Tidsplan**

2020

**Kontaktperson:** Lene Vinther, Aarhus Kommune, 8940 4025

### 3.1.2. Plej dit vandhul og skab mere natur



*Nyt vandhul ved Spørring*



*Restaureret vandhul ved Lisbjerg*



*Agerhønen er en af de arter Markvildtslav har fokus på får bedre og flere levesteder.*

#### **Relation til plan**

Kommuneplan 2017

Naturkvalitetsplan 2013-2030

**Kontaktperson:** Sebastian Behnke, Danmarks Jægerforbund, og Marianne Popp, Aarhus Kommune, 8940 4010.

#### **Projekt**

Dette projekt skal forbedre naturindholdet i agerlandet, hvor flere grønne korridorer og trædesten i agerlandet skal skabes, og på den måde udvide det økologiske rum og muligheden for biodiversitet.

Et af hovedformålene er at skabe større variation i landskabet, og dermed skabe levesteder og fødeemner, som igen resulterer i en større artsrigdom.

#### **Baggrund for projektet**

Dette projekt bygger på Danmarks Jægerforbunds markvildtavl. Medlemmerne lavene er alle frivillige, og der samarbejdes mellem lodsejere og på tværs af markskel. Deltagerne er gået sammen i et lav, med en fælles målsætning om at forbedre naturindholdet i deres område.

Der er flere vandhuller og søer, som trænger til at blive plejet, for at potentialet i naturindholdet, kan komme til udtryk. Derfor er oprensning af tilgroede søer og vandhuller vigtigt, så arter, der tidligere er blevet drevet væk, hurtigt kan vende tilbage.

En af arterne, der tilgodeses ved dette tiltag, er vandsalamanderen. Denne art indvandrer hurtigt fra andre vandhuller, hvis de rette forhold er tilstede. Ligeledes vil det hjælpe mange af de danske paddearter, som mangler levesteder og trædesten i agerlandet.

Enkelte steder vil der samtidig være mulighed for at foretage naturforbedrende tiltag, der øger biodiversiteten. Det kan være i form af at fjerne opvokset beplantning ved vandhullet, hvis det skygger for vandhullet og nedsætter vandhullets naturindhold.

De enkelte tiltag skal understøtte Aarhus Kommunes Naturkvalitetsplan, og de vigtigste vandhuller tages først.

#### **Økonomisk ramme**

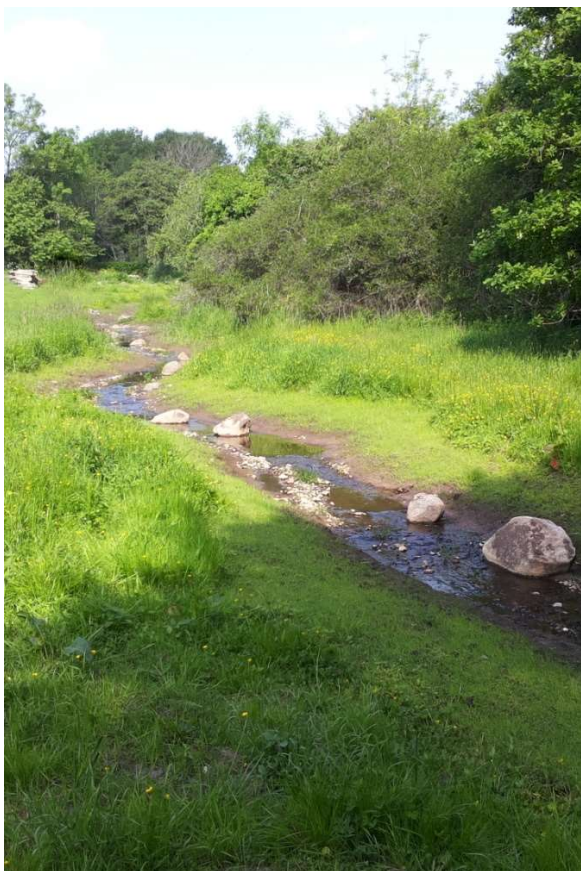
200.000 kr.

#### **Tidsplan**

2020



### 3.1.3. Mere natur i private naturprojekter



Åbning af hoveddræn ved Kragebækken

#### Relation til plan

Naturkvalitetsplan 2013-2030  
Naturplanerne  
Vandområdeplanerne  
Kommuneplan 2017

#### Projekt

I tæt samarbejde med private lodsejere, forbedres vilkårene for den vilde flora og fauna på deres ejendomme.

Lodsejerne kan søge om hel eller delvis afholdelse af udgifterne til at skabe mere natur eller forbedre naturindholdet på deres arealer.

Projekterne kan f.eks. være etablering af ny natur, ny skov, hegning og afgræsning af eksisterende naturområder, åbning af rørlagte vandløb, dræn mv.

#### Baggrund for projekt

Der er et stort potentiale i at forbedre naturindholdet i det åbne land samt et stort behov for at understøtte det grønne netværk og dermed skabe større sammenhæng mellem naturområderne.

Projekterne foregår i samarbejde mellem den enkelte lodsejer og Aarhus Kommune.

Af tidligere projekter kan nævnes tilskud til pleje af overdrev, åbning af dræn og hegning af engarealer. Den ansøgte økonomiske ramme giver anslået mulighed for at realisere 3-4 mindre naturprojekter på private arealer.

Der fokuseres på, at forbedringer på bedriftsniveau også skaber sammenhæng mellem eksisterende naturarealer eller har en anden natur- og miljømæssig gevinst. Landmænd, som har lavet naturplaner for deres ejendomme, kan søge støtte til at realisere planernes naturforbedrende tiltag.

#### Økonomisk ramme

160.000 kr.

#### Tidsplan

2020

**Kontaktperson:** Peter Søgaard, Aarhus Kommune, 8940 4038.

### 3.1.4. Skæring Børneskov – fordi Grønne Børn bli'r Grønne Voksne.



Område I



det største arela vest for skolen har størst potentiale i forhold til at etablere et større og sammenhængende skovområde.  
Hele området ligger inden for kystbeskyttelsesområdet og der må ikke plantes skovplanter før der er givet en dispensation fra Kystdirektoratet.  
Der kan dog igangsættes tiltag der gør området mere naturligt frem for et stort arela med klippet græs.  
Der kan efter jordbearbejdning udsås hjemmehørende uter og græsser.



#### Et læringsprojekt

Skærings Skole har ambitioner om at øge biodiversiteten på arealet omkring skolen, der ikke anvendes til leg, sport og fritid. Etableringen af mere natur og skov på skolens areal vil give nye læringsrum – udendørs klasseværelser - med fokus på bl.a. at øge elevernes bevidsthed om biodiversitet, bæredygtighed og klima.

#### Baggrund for projekt

Børn og unge skal blive klogere på klima og biodiversitet. Vi ønsker at klæde børnene på til at involvere sig, forstå og bidrage til at træffe bæredygtige valg.

Vi har påbegyndt første fase i projektet med beplantning af en frugt- og bær have. Næste skridt bliver udlæg af nye områder til lysåben natur med biodiversitet og på skovrejsning

#### Målsætning

Det er formålet med projektet at øge biodiversiteten på skolens område og skabe nye og spændende læringsrum for skolens elever og i det hele taget for lokalområdets børn, unge og ældre.  
Arealerne inddeles i små parceller – klasseparceller, så alle elever får et ansvar i at forberede, plante og pleje.

Projektet gennemføres i et samarbejde med bl.a. Teknik og Miljø, Børn og Unge, lokale virksomheder og ikke mindst Skæring Skoles 810 elever, medarbejdere og forældre.

#### Økonomisk ramme

100.000 kr.

#### Tidsplan

2020

**Kontaktperson:** Anne Schwartz, Skæring Skole og Peter Søgaard, Aarhus Kommune, 8940 4038

### 3.1.5. Mere biodiversitet Århus Kommunes skove



Lukning af grøfter og mere vand i Lisbjerg Skov 2018



Våde områder øger diversiteten af svampe i skovbunden

#### Relation til plan

Skovudviklingsplanen  
Naturkvalitetsplan 2013-2030  
Understøtter den eksisterende miljøcertificering af Aarhus Kommunes skove.

#### Projekt

Der er fokus på naturen og den biologiske mangfoldighed i skovene.

Ved at genskabe fugtige lavninger og mindre lysåbninger kan der skabes mange forskelligartede leveområder for skovens dyr, planter og svampe både i nye og eksisterende skove.

De fugtige lavninger og mindre vådområder kan genoprettes til naturlig vandstand ved at tilstoppe drængrøfter, afbryde dræn og fjerne ophobet materiale. Nogle områder er under tilgroning og overskygges af opvækst, som fjernes. Andre steder lysnes i forbindelse med vandløb.

Der fokuseres på projekter, hvor der med lille indsats kan opnås stor effekt og som primært har stor lokal påvirkning

#### Baggrund for projekt

Aarhus kommune ønsker, at både nye og eksisterende skove udvikler sig med et stort naturindhold og én af de faktorer, der bedst medvirker til dette, er et naturligt højt vandspejl i skoven.

I de nye skove genskabes den naturlige vandstand i området ved at afbryde dræn strategiske steder og åbne rørlagte vandløb. Det sker for at mindske risikoen for fremtidig oversvømmelse og af hensyn til den biologiske mangfoldighed

Samtidig bidrager vandet og de tilstødende åbne arealer til en varieret naturoplevelse for skovenes besøgende.

#### Økonomisk ramme

75.000 kr.

#### Tidsplan

Jan-marts og nov-dec. 2020

**Kontaktperson:** Stine Rytter Bengtsson, Aarhus Kommune, 8940 4019; Peter Søgaard, Aarhus Kommune, 8940 4038.

### 3.1.6. Pilotprojekt: Afgræsning af små arealer med får – år 2 af 3



Foto af får på overdrev. Fra Colorbox



Ugræsset overdrev ved Høgebjerg vest for Elev



Overdrevene udgør f.eks. værdifulde levesteder for insekter. Her ses stor knopurt, der er populær blandt sommerfugle og andre insekter.

#### Relation til plan

Kommuneplan 2017

Naturkvalitetsplan 2013-2030

**Kontaktperson:** Marianne Popp, Aarhus Kommune, 8940 4010.

#### Projektet

Aarhus Kommune ønsker at afprøve effekten af afgræsning med får på en række mindre og vanskeligt tilgængelige naturområder. Konkret er det naturbeskyttede arealer med overdrev.

Afgræsningen skal foregå med får i et mobilt fårehegn hvis muligt, som giver fleksibilitet til forholdsvis hurtigt at kunne flytte fårene til næste lokalitet.

Afgræsningen skal bidrage til at fastholde arealerne lysåbne til gavn for arealernes karakteristiske flora og fauna.

#### Baggrund for projektet

Naturtypen "overdrev" ligger ofte på dalskrænter eller på bakkede arealer, og adgangsforholdene kan være svære.

Overdrev kan have et højt artsindhold af planter og dyr, men er i dag afhængig af at blive græsset af kreaturer, får eller lignende, for ikke at gro til i højt voksende planter og træer.

Aarhus Kommune ejer store og små naturarealer, hvor naturtypen er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. De store, mere sammenhængende naturområder kan sikres naturpleje med græssende dyr hen over sommer og evt. vinter, mens de mindre naturområder er vanskeligere at fastholde pleje på.

Sidstnævnte gælder for flere af vores værdifulde, mindre overdrev. Arealerne er for små til, at der kan gå dyr i længere perioder, og dermed bliver indsatsen for at pleje arealerne for dyr, tids- og økonomisk omkostningstung. Effekten af projektet vil blive evalueret efter 3 år.

#### Økonomisk ramme

40.000 kr.

#### Tidsplan

2019-2021

### 3.1.7. Naturpleje af private, værdifulde naturområder



Orkideer og kæruld i græsset kær i Hørret skov.



Hesteafgræsset overdrev nord for Hørret.

**Relation til plan**  
Kommuneplan 2017  
Naturkvalitetsplan 2013-2030

#### **Projekt**

Aarhus Kommune vil med dette projekt gøre en aktiv indsats for at højne biodiversiteten i kommunen. I projektet prioriterer vi naturpleje af den værdifulde lysåbne natur.

Naturplejen skal bidrage til at højne naturtilstanden og sikre områderne som værdifulde levesteder for både planter og dyr. De igangsatte projekter medvirker til at fastholde eller øge den nuværende biodiversitet på arealet.

#### **Baggrund for projekt**

Der er mange naturområder i kommunen, hvor driften i form af afgræsning er ophørt. Denne udvikling fører til at planter, svampe og insekter mv., som knytter sig til græssede kær, enge og overdrev bliver udkonkurreret, når naturområderne gror til med træer og buske.

Med dette projekt målretter kommunen sin naturplejeindsats på nogle af de privatejede værdifulde naturområder, som kommunen har fået kendskab til ved de årlige naturtilsyn.

I samarbejde med lodsejere iværksætter kommunen naturpleje, som typisk vil indbefatte rydning af uønskede buske og træer, hegning og afgræsning.

Projektet understøtter Naturkvalitetsplanens målsætning om at sikre og forbedre naturtilstanden i naturområder med et højt naturpotentiale.

#### **Økonomisk ramme**

410.000 kr.

#### **Tidsplan**

2020

**Kontaktperson:** Marianne Popp, Aarhus Kommune, 8940 4010.

### 3.1.8. Støtte til græsningslaug



*Eng der strækker sig mellem naturområder omgivet af dyrkede marker*



*Græssende kreaturer*

#### **Relation til plan**

Kommuneplan 2017  
Naturkvalitetsplan 2013-2030

#### **Projekt**

Aarhus Kommune vil med dette projekt understøtte eksisterende og nye græsningslaug. Borgere, der etablerer græsningslaug eller ønsker at starte et græsningslaug, kan søge midler til deres projekt i denne pulje.

Projektet støtter op om de private ildsjæle, som vil stå i spidsen for nye græsningslaug eller udvide eksisterende laug på f.eks. kommunale naturarealer. I projektet prioriterer vi naturpleje af den værdifulde, lysåbne natur.

Naturplejen skal bidrage til at højne naturtilstanden og sikre områderne som værdifulde levesteder for planter og dyr.

#### **Baggrund for projekt**

Aarhus Kommune har erfaring med at opstarte græsningslaug på kommunale arealer sammen med lokale borgere og evt. med assistance fra Danmarks Naturfredningsforening. Enkelte steder kan der være mulighed for at starte græsningslaug på private jorde.

Med dette projekt ønsker vi at bruge opnåede erfaringer og sikre naturplejeindsatsen via samarbejde med private initiativtagere.

Midlerne skal bruges til at realisere naturplejeindsatsen ved at etablere hegn, foretage eventuelle rydninger af træer og buske mv, så lauget kan komme godt fra start eller udvide sit område.

Projektet understøtter Naturkvalitetsplanens målsætning om at støtte lokale initiativer og bidrage med støtte og hjælp til etablering af græsningslaug på både private og offentligt ejede arealer.

#### **Økonomisk ramme**

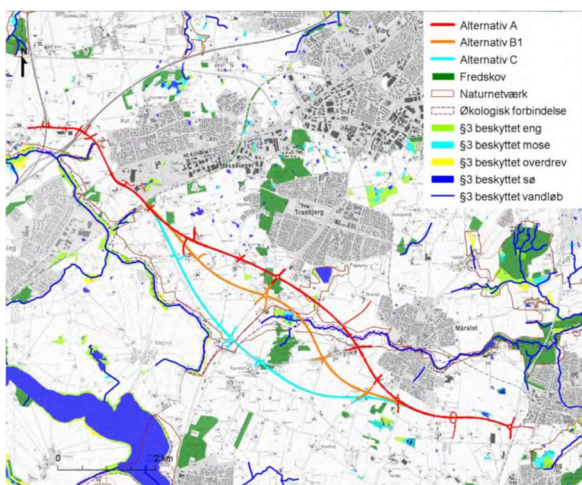
50.000 kr.

#### **Tidsplan**

2020

**Kontaktperson:** Iben Knudsen, Aarhus Kommune, 4185 9795.

### 3.1.9. Pilotprojekt: Pulje til supplerende naturtiltag i planer og projekter



Kort over eksisterende naturområder nær projektområdet Bering Beder Vejen.



Foto af overdrev ved grusgrav ved den nye biodiversitetsskov. Nænsom rydning af nåletræer og krat er udført for at tilgodese den lysåbne og artsrige overdrevsvegetation på grusgravens sandede skrænter.

#### Relation til planer

Kommuneplan 2013  
Naturkvalitetsplan 2013-2030  
Friluftsplanden  
Vandvision 2100  
Vandplan for Aarhus Bugt

#### Projekt

Pilotprojektet skal forøge artsrigdommen yderligere i planer og projekter ved f.eks. at skabe sammenhæng mellem eksisterende naturområder eller give mulighed for nye naturområder som en del af projekterne.

Der er allerede fokus på den eksisterende natur og sikring af biodiversiteten i planer og projekter som private og kommunen selv udfører. Men ofte kan naturen blive endnu bedre, hvis der tidligt i processen ses på potentialet for mere og bedre natur, og at eksisterende finansiering kan suppleres med få midler til at forøge naturindholdet i området.

#### Baggrund

Aarhus Kommune er ambitiøs på naturens vegne og har mål om mere og bedre natur. Men for at nå målene er der behov for at alle muligheder for at øge biodiversiteten bliver bragt i spil og afprøvet.

Pilotprojektet giver adgang til at alle typer af projekter som vejprojekter, omdannelse af byområder nær det åbne land, omdannelse af landbrugsarealer til by mv. kan søge om supplerende midler fra puljen til naturfremmende tiltag. Tiltagene skal øge områdets naturindhold yderligere, så der skabes mere og bedre natur. På den måde kan der for relativt få midler, bliver gjort en stor forskel for biodiversiteten i området og skabe naturoplevelser for borgerne i nærområdet.

#### Økonomisk ramme

125.000 kr.

#### Tidsplan

2020

**Kontaktperson:** Lars Eg Hoppe, Aarhus Kommune, 8940 4026.

### 3.1.10. Pilotprojekt: Afbrænding som naturpleje



*Afbrænding er en meget nænsom form for naturpleje til forskel for pleje med maskiner, men bliver sjældent brugt i dag.*



*Afbrænding som naturplejeværktøj er specielt velegnet på tørre naturlokaliteter som her overdrev, men kan også bruges i enge og moser*

#### Relation til planer

Naturkvalitetsplan 2013-2030:

- "Aarhus Kommune vil være foregangskommune på det grønne område gennem nye løsninger og samarbejder omkring naturforvaltning og naturgenopretning".
- "Naturens tilstand og den biologiske mangfoldighed skal forbedres frem mod 2030."

#### Projekt

Formålet er at få bedre kendskab til afbrænding som naturplejeværktøj ved at prøve det af på 2-3 udvalgte, egnede naturlokaliteter. Derigennem kan der opbygges fortrolighed og praktiske erfaringer med afbrænding som naturplejeværktøj.

Der indhentes professionel konsulentbistand til at hjælpe med afbrændingen og undervise kommunens naturmedarbejdere, og projektet forventes at foregå i samarbejde med Aarhus Brandvæsen. Der vil være en offentlighedsfase og oplysning på kommunens hjemmeside.

#### Baggrund for projektet

En stor del af naturarealerne i Aarhus Kommune er under tilgroning bl.a. som følge af opgivet drift. Tilgroningen betyder et tab af biodiversitet, da artsrige plantesamfund med den dertil knyttede fauna fortrænges fra lysåbne naturarealer efterhånden som arealerne gror til. De traditionelle løsninger har typisk været at indføre græsning eller høslæt, evt. suppleret med rydning af buske og træer. Disse er meget omkostningstunge metoder, som visse steder med fordel kan erstattes eller suppleres med afbrænding.

I Danmark har afbrænding typisk været brugt på heder, men erfaringer fra bl.a. Skåne har vist, at afbrænding med fordel kan bruges på små og store lokaliteter som forberedelse til græsning i enge, moser og på overdrev.

Afbrænding er en billig og effektiv metode til at fjerne det gamle tørre græstæppe og de høje urter, som står tilbage år efter år. Ved afbrænding fjernes ophobet kvælstof på arealet, der kommer mere lys, og frøpuljen i jorden aktiveres, så der typisk kommer mange flere blomsterplanter i sæsonen efter en afbrænding.

#### Økonomisk ramme

50.000 kr.

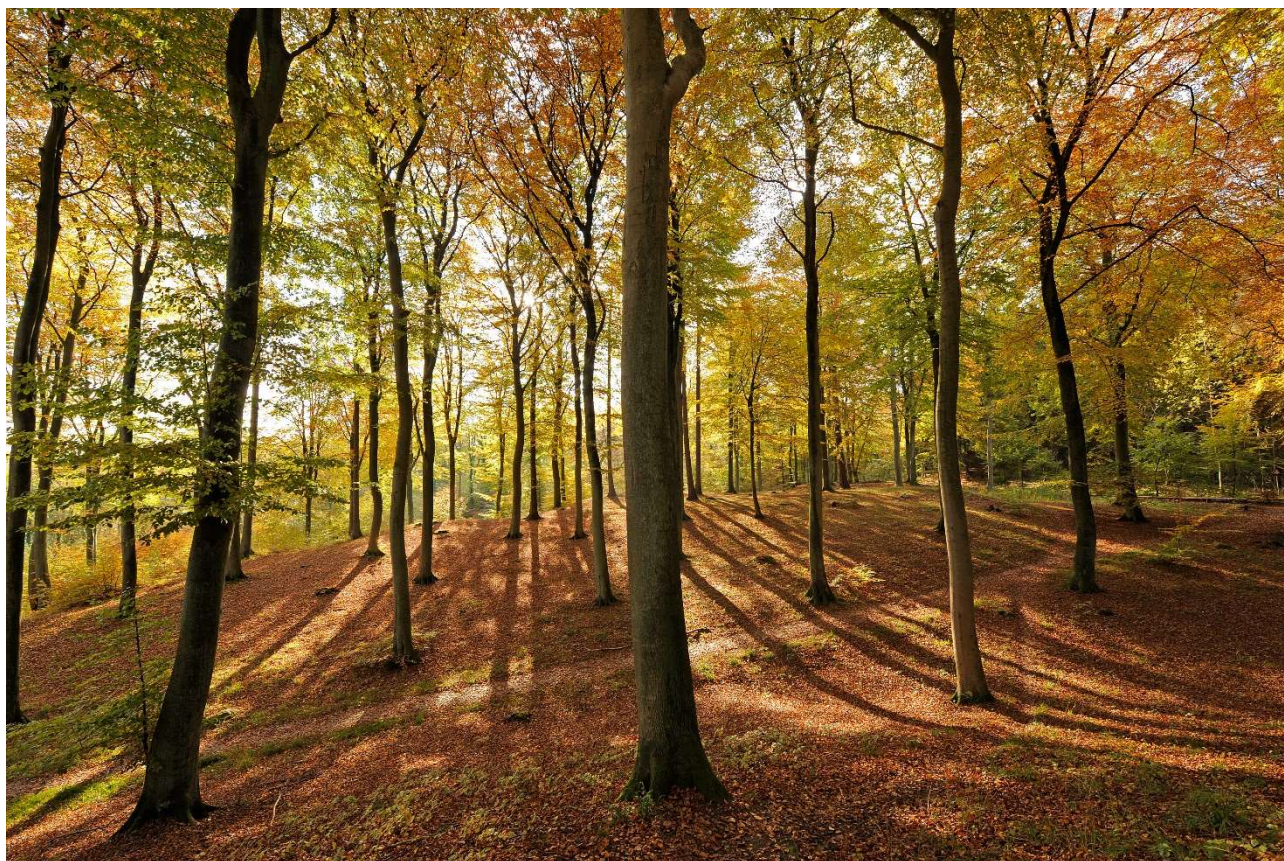
#### Tidsplan

2020

**Kontaktperson:** Lars Eg Hoppe, Aarhus Kommune, 8940 4026



## 3.2 Friluftsliv



### 3.2.1 Stier og friluftsliv i åbent land



Ny sti ved Eskegårdsvej og Giber Å, Mårslet



Shelter og madpakkehus i Åbo Skov



Ny sti mellem Søftenvej og Kærbyvej

**Relation til plan**  
Kommuneplan 2017  
Friluftslivplan  
Sundhedspolitikken

**Kontaktperson:** Susanne Dyrland Nielsen, Aarhus Kommune, 8940 2789.

#### **Projekt**

Friluftslivet for borgerne i lokalsamfundene skal styrkes.

Det sker ved at støtte mindre projekter, der øger tilgængeligheden til rekreative muligheder eller understøtter oplevelser i natur- og landskab med f.eks. afmærkede ruter fra lokale udflugtssteder.

Der kan gennem året søges støtte fra midlerne i dette projekt, så der er mulighed for at støtte mindre tiltag, når ideen opstår og bliver mulig.

Tiltagene er populære og gode tilbud for begrænsede midler.

#### **Baggrund for projekt**

Daglige ophold og bevægelse i naturen har en gunstig indvirkning på sundheden.

Friluftslivplanen har stor fokus på at øge stinettet og forbedre adgangen ad stier i de bynære landskaber og i det åbne land. Ligesom god skiltning og information om de mange muligheder vises i marken og på kommunens hjemmeside.

I lokalområderne er der i fællesråd, organisationer og foreninger samt hos børn og ildsjæle, en voksende interesse for at medvirke til at styrke friluftslivet og udbygningen af rekreative muligheder, lave stilaug, der varetager simple vedligehold af med kantklipping mv.

Andre tiltag kan være at lave udflugtssteder for friluftslivet, f.eks. friluftspavilloner, bålhytter, shelters m.m. eller siddepladser et smukt stille sted.

#### **Økonomisk ramme**

150.000 kr.

#### **Tidsplan**

2020